

VVK Actie Waterzuinige industrie

Plan van Aanpak

Versie 17 maart 2025

Deelnemende partners aan de Actie van VVK/als Waternetwerk zijn:

Vitens, waterschap Vallei en Veluwe, provincies Gelderland en Utrecht en zes gemeenten te weten Nijkerk, Putten, Harderwijk, Ermelo, Hattem, Ede en VNO-NCW Midden.

Doel van deze actie: Een gerichte impuls geven aan Waterzuinige industrie: meer inzicht, meer doen en opschalen.

Deze actie is onze regionale bijdrage aan het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing waarin ook voor grootverbruikers in de industrie een ambitie van 20% drinkwaterbesparing in 2035 is opgenomen. Wij verruimen deze ambitie door ook middelgrote watergebruikers en grondwatergebruikers mee te nemen. En draagt ook bij aan Water en Bodem Sturend.

Met de intentie:

- urgentie vergroten met meer maatwerk, informatie en koppeling met andere uitdagingen (energie, waterketen) , en;
- inzicht voor bedrijven, met tools en kennis, zicht geven op handelingsperspectief, delen en verbinden van netwerken, kennis en ervaringen.

Beoogde resultaten:

- Vervolgafspraken* (Intentieovereenkomst) richting realisatie *waterrotonde Nijkerk*;
- 1 à 2 nieuwe “waterrotondes”*: kansrijke initiatieven met clusters van bedrijven/Vitens/waterschap in enkele gemeenten – verkenning opstarten;
- Tools die inzicht vergroten ingezet/ontwikkeld*:
In ieder geval 3 à 5 waterscans, verkenning/ontwikkeling waterbeschikbaarheidskaart, “koffer” met flowmeters en enkele bedrijven als “ambassadeur”;
- Urgentie en handelingsperspectief geagendeerd in *breed netwerk van bedrijven*: branchegerichte informatie over kansen en technieken gedeeld, input geleverd op bijeenkomsten, aansluiting bij duurzaamheidsprogramma’s met én voor bedrijven etc.

Doelgroepen:

- Middelgrootverbruikers in de voedingsindustrie.
Zodat we aanvullend zijn op het proces en groep van de Waterkoplopers Gelderland (grootverbruikers) en het project Waterbesparingsonderzoeken in Utrecht. De voedingsindustrie is goed vertegenwoordigd in de regio Vallei en Veluwe en gebruikt veel water; de papierindustrie doet al mee met de Waterkoplopers.
- Geïnteresseerde/ambitieuze bedrijven en deelnemende gemeenten aan deze Actie (en nieuwe) - we ondersteunen energie van onderop;
- Netwerken van actieve bedrijvenverenigingen/organisaties en programma's gericht op clusters van bedrijven.

Wat gaan we doen (in wisselende volgorde):**1. Waterrotonde Nijkerk: toewerken naar een (intentie)overeenkomst.**

Doel: commitment organiseren van partijen voor een vervolgfase richting realisatie op basis van de verkenning naar haalbaarheid "waterrotonde" Nijkerk (in 2024).

Activiteiten en aanpak (mogelijk): Op initiatief van wethouders Nijkerk, en samen met de gemeente Putten, organiseren we een bestuurlijke werksessie om tot afspraken te komen (Intentieovereenkomst?) over het realisatieproces met de bedrijven en partners. Streven begin april 2025.

Procestrekkers: Marijke Jaarsma (WVV), André Meijerink (gemeente Nijkerk) en Marieke Leentvaar (Waternetwerk Veluwe/VVK), William Suijkerbuijk (waterrotonde Eerbeek)

2. Nieuwe waterrotondes – initiatieven

Doel: in een gemeente waar lokaal ambitie/urgentie is om een verkenning van grootschalige waterbesparing en circulariteit te starten, helpen we dit op gang te krijgen.

Activiteiten en aanpak: verkennende gesprekken op verzoek/behoefte. In ieder geval partners die meedoen met deze Actie en interesse vanuit gemeente Scherpenzeel.

Procestrekkers: Marieke Leentvaar (Waternetwerk Veluwe/VVK) en Marijke Jaarsma (WVV)

3. Tools

Het begint met waterbewustzijn bij bedrijven zelf. Hoe te meten en inzicht te krijgen? Welke winst is te behalen en welke koppelingen met andere opgaven? Nu blijkt vaak de parallel met energiecongestie – laat water en energie meer samen optrekken.

We zetten in op de volgende tools of verkenningen naar haalbaarheid en wenselijkheid. De volgorde wordt gaandeweg uitgewerkt.

a. Waterscan

Betreft een bestaande methodiek die goed werkt en bedrijfsspecifiek info geeft.

Doel: Bij 3 à 5 bedrijven wordt door een onafhankelijk bureau een waterscan afgenomen, waarmee ze hun waterverbruik in (onderdelen van het) bedrijfsproces én het waterbesparingspotentieel in beeld krijgen (van “good housekeeping – “kraan dicht”, tot beschikbare technieken in de branche). Vaak in combinatie met energiebesparing en om de drempel naar doen te verlagen.

In ruil voor een scan vragen we van het bedrijf dat ze hun lessen en inzichten delen met ons en een breed netwerk, zich inzetten als ambassadeur en bijvoorbeeld een presentatie op bijeenkomsten met bedrijven geven of een bijdrage leveren aan een product (artikel/nieuwsbrief/vlog).

De uitdaging is om de waterscans niet in de lade te laten belanden. Aan ons om ook na oplevering het implementatieproces actief te volgen/bevragen, hobbels te helpen tackelen waar mogelijk.

Het resultaat van deze actie zijn 3 à 5 rapporten, inclusief implementatieadviezen, netwerk uitgebreid met sleutelfiguren/ambassadeurs, communicatieproducten/ activiteiten.

Activiteiten en aanpak:

- Verkennen interesse in diverse netwerken (onder andere via Waterkoplopersgroep, VNO-NCW netwerk, gemeenten).
- Selectie maken van bedrijven die aan aanmerking komen op basis van volgende criteria: middelgrootgebruikers, voedingsindustrie, bereid om tegenpresentatie communicatief te leveren en daadwerkelijk adviezen uit te voeren, spreiding geografisch/gemeenten betrokken bij actie in ‘witte gebieden’ waar nog niet veel aandacht/activiteiten zijn.
- Zakelijk inregelen: procedure uitzetten opdracht.

Procestrekkers:

Peter Jan van Oene (WVV), Michel Centen en Elles Haggeman (Vitens), Christian de Wit (provincie Gelderland) en Edwin van der Strate (VNO-NCW).

b. Verkenning waterkansenkaart/wateratlas

We verkennen een waterkansenkaart voor bedrijven (zoals in Vlaanderen de [wateratlas](#)). Deze geeft inzicht op waterbeschikbaarheid vanuit grond, drinkwater, oppervlaktewater, effluent. Zo'n kaart kan het waterbewustzijn bij bedrijven aanwakken en vergoten in relatie tot bedrijfsontwikkelperspectieven. Overheden krijgen meer inzicht in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en sturing (Omgevingsvisies/plannen/verordeningen).

Een interactieve kaart als deze is kostbaar. We streven niet meteen naar een complete kaart zoals in Vlaanderen. We willen wel verkennen wat een eerste stap in een groeimodel kan zijn en voor welk gebied binnen Vallei en Veluwe. Wellicht als aanvulling op stresstesten?

Activiteiten:

- Opvragen informatie in Vlaanderen bij Vlakwa over aanpak, kosten ervaringen van soort kaart;
- Verkennen behoeften en kaders voor een kaart bij partners Actie
- Opstellen voorstel en voorleggen aan VVK/partijen Actie

Procestrekkers: Michel Centen (Vitens), Peter Jan van Oene (WVV)

c. Verkenning Tool “clamp on” watermeters

Veel bedrijven hebben geen inzicht op het waterverbruik op onderdelen/trajecten in hun productieproces, en dus waar besparingsopties zitten. “Clamp on” watermeters kunnen daaraan bijdragen. Dit zijn meters die makkelijk zijn te installeren en gegevens over waterverbruik registreren. We willen verkennen of we één of meer sets (in een “koffer”) beschikbaar kunnen (laten) stellen.

Activiteiten:

- Uitzoeken welke technieken beschikbaar zijn, wat de kosten zijn en hoe dit te financieren en organiseren.
- Afstemmen met Waterkoplopers Gelderland en provincie Utrecht.
- Voorstel ontwikkelen en “eigenaar” vinden van sets/koffer + plan van aanpak.

Procestrekkers: Michel Centen (Vitens), Peter Jan van Oene (WVV)

4. Kennisdelen in regionale netwerken

Doel: Urgentie van waterbesparing agenderen in netwerken van doelgroepen aan de hand van concrete ervaringen met onder andere Waterrotondes, waterscans en andere tools. Wat we nu zien, is dat waterbesparing/circulariteit/waterkwaliteit niet integraal wordt meegenomen in lopende programma's gericht op bedrijven rondom duurzaamheid, circulariteit, klimaatadaptatie.

Activiteiten:

- Contact zoeken met duurzaamheids-/circulaire programma's in Regio Stedendriehoek, Kop van de Veluwe, Food Valley, thematische programma's om kansen voor (agenda/programma bijeenkomsten) input te leveren vanuit onze actie.

- Kruisbestuiving stimuleren door kennisdelen en tools, uitkomsten onderling te delen. Voorbeelden: waterbesparingsonderzoek provincie Utrecht, ervaringen Nijkerk, Groenlo, etc.
- Via gemeenten: via ambtelijk EZ spoor: wat speelt, waar zit energie, aanknopingspunten, uitleg actie, etc.
- VNO-NCW: organiseren bedrijfsbezoek (al dan niet in samenwerking met andere partij) en via lokale ingangen en netwerken bedrijven, verkennen input op een bijeenkomst, contact leggen Rabobank. (bijvoorbeeld: Werklandschap van de toekomst - locatie Apeldoorn Zuid, VNO-NCW netwerk, programma's vergroening/klimaatadaptatie, aanpak energienetcongestie, branche- en lokale bedrijfsverenigingen, St. Clok)
- Lijntje houden met NPvA Drinkwaterbesparing – ministerie IenW

Procestrekkers: Projectteam samen.

5. Communicatie over de Actie

Doel: partners informeren over activiteiten, uitkomsten en inspiratie

Activiteiten:

- VVK: 2 x nieuwsbrief, Wateroploop oktober 2025, Klimaattop december 2025
Actie team VVK: Marieke/Marijke + Martine
- Partners: benutten eigen kanalen
- Ideeën: Artikel over waterrotonde Nijkerk in blad als Watergovernance/ H2O/vakblad?

Procestrekkers: Projectteam samen.

6. Organisatie overall

- **Procestrekker:** Marieke Leentvaar (Waternetwerk Veluwe/VVK)
- **Projectteam:**
 - o Vitens: Michel Centen, Elles Haggeman
 - o WVV: Peter Jan van Oene, Marijke Jaarsma
 - o Gemeente Nijkerk: André Meijerink
 - o Provincie Gelderland: Christian de Wit
 - o VNO-NCW Midden: Edwin van der Strate
 - o Provincie Utrecht: Marlous van der Meer
 - o Bestuurlijke trekkers VVK: René Windhouwer en Bertus Cornelissen

Deelnemers: gemeenten Putten, Nijkerk, Ermelo, Elburg, Harderwijk, Hattem, Ede, provincie Utrecht en Gelderland, Vitens, WVV en VNO-NCW.

Komt met enige regelmaat bijeen om voortgang te bespreken.

7. Financiën:

Budget van €50.000 voor waterscans/producten.

Kalender 2025 - aanzet			
Datum	Wat + doelgroep	Agenda	Door wie
27 januari	Utrechtse Waterpartners	Presenteren waterbesparingsonderzoeken	Marlous
5 februari	Projectteam	Voorbereiden aanbod + proces/communicatie	Marieke
februari	Overleg wethouders Nijkerk-Putten	Uitkomsten/stavaza Waterrotonde + aanpak uitwerking actie	Marijke/Marieke - André
februari	Inventarisatie kansen/ideeën andere partners		Marieke
April?	Bestuurlijk werkbezoek oogst Waterrotonde Nijkerk Doelgroep: gedeputeerden, wethouders, heemraden, directie	Uitkomsten verkenning Op locatie (Arla?) (a la werkbezoek Eerbeek 2023)	Marijke- André - Marieke
Maart	1 ^e bijeenkomst waterkoplopersgroep Gld	Presentatie uitkomst waterrotonde Nijkerk; rapport branche gerelateerd prov Utrecht; selectie 3 bedrijven?	Peter-Jan/Christian/Michel
Doorlopend /kansen	Aansluiten bij VNO-NCW en andere partners bijeenkomst	agenderen initiatief, urgentie en kansen, voorbeelden en uitkomsten	Edwin van der Kolk
begin okt	Wateroploop Veluwe Ambtelijk geïnteresseerden VVK netwerk	Diverse watergerelateerde actuele ontwikkelingen delen	Marieke-Marijke
6 november	3 ^e bijeenkomst waterkoplopers groep Gld.	Resultaat 3 waterscans?	Peter-Jan/Christian/Michel
5 december	Klimaattop Vallei en Veluwe	Resultaten (afhankelijk van programma)	